Hälsofrämjande livsmiljöer

Nätverk för hälsa, 23 oktober 2026

Region Stockholm

Program

Välkommen

Den regionala utvecklingsplanen och hälsofrämjande livsmiljöer

- Kim Örtenblad, Regionledningskontoret, och Therese Eghult, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, introducerar den nyligen antagna regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregion och målområdet hälsofrämjande livsmiljöer.

Dialogpass 1. Vad innebär hälsofrämjande livsmiljöer för er?

Hur bidrar nationell och regional nivå i arbetet med hälsofrämjande livsmiljöer?

- Deepa Singhru, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, berättar om Boverkets och länsstyrelsen Stockholms arbete
- Linda Molander, Folkhälsomyndigheten, presenterar myndighetens stöd i arbetet för hälsofrämjande miljöer
- Östen Axelsson, Centrum för Arbetsmiljö och miljömedicin, presenterar forskning i området samt Miljöhälsa på karta

Paus med fika

Hälsofrämjande livsmiljöer – lokala erfarenheter

- Karin Alsén, projektchef för Fokus Järva från Stockholm Stad, berättar om arbetet med centrala Tensta fokus trygghet och social hållbarhet i planprocessen
- Sofia Quell och Sanna Falk, Järfälla kommun, berättar bland annat om kommunens utvecklingsarbete kring socialkonsekvensanalyser i samhällsplaneringen

Dialogpass 2. Vilka steg kan vi ta i arbetet med hälsofrämjande miljöer framåt?

Avslutning och nästa steg

Lunch-mingel

Region Stockholm

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Region Stockholm

Den regionala utvecklingsplanens innehåll

Styrkor och utmaningar
Stockholmsregionens förutsättningar, styrkor och samhällsutmaningar är grunden för regionens vision och mål.

Principer och planering
Vision och mål översätts till principer för regionens rumsliga utveckling och sammanfattas i strukturkartan som utgör stommen för plankartan.

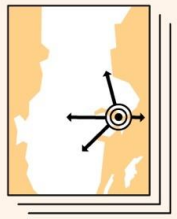
Genomförande
Stockholmsregionens vision och mål visar riktningen för hur utvecklingsplanen ska genomföras.

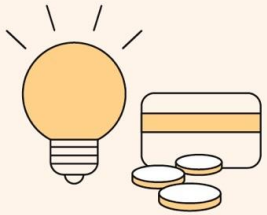
Region Stockholm

Många bidrar till ett genomförande av planen!

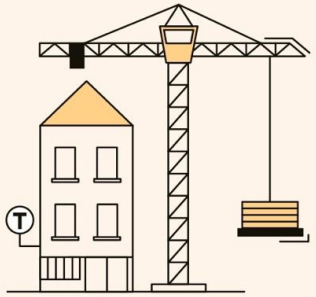
Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Region Stockholm	Kommuner	Myndigheter	Näringsliv och akademi	Civilsamhälle
Översiktsplanering, strategier, planer	Finansiering, stöd, projekt, forskning och innovation	Dialog och samverkan	Investeringar	

Region Stockholm

Vår vision: Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i

En tillgänglig, resurseffektiv och robust region utan klimatpåverkande utsläpp

MÅL 1: År 2045 har Stockholmsregionen inte några nettoutsläpp av växthusgaser

MÅL 2: Stockholmsregionen har motståndskraftiga system som säkerställer funktionalitet, säkerhet och beredskap

MÅL 3: Stockholmsregionen har en hållbar och pålitlig energiförsörjning som möter behoven

MÅL 4: Stockholmsregionen har ett resurseffektivt och hållbart transportsystem som ökar tillgängligheten för invånare och näringsliv

En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö

MÅL 5: Bostadsförsörjningen i Stockholmsregionen är hållbar och möter invånarnas behov och förutsättningar

MÅL 6: Demokratin i Stockholmregionen är stark och invånarna upplever en hög grad av delaktighet, tillit och trygghet

MÅL 7: Folkhälsan i Stockholmsregionen är god och jämlik

MÅL 8: Utvecklingen av den rumsliga strukturen i Stockholmregionen är flerkärnig, hållbar och bidrar till goda livsmiljöer och näringslivsutveckling

En globalt ledande tillväxt- och kunskapsregion

MÅL 9: Stockholmsregionen har ett resilient och internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

MÅL 10: Stockholmsregionen har forskning och innovation i framkant

MÅL 11: Stockholmsregionen har en god kompetensförsörjning, attraktiva utbildningar och en inkluderande arbetsmarknad

MÅL 12: Stockholmsregionen har en tydlig identitet och en god internationell tillgänglighet

Region Stockholm

En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö

Mål 5:

Bostadsförsörjningen i Stockholmsregionen är hållbar och möter invånarnas behov och förutsättningar

Mål 6:

Demokratin i Stockholmregionen är stark och invånarna upplever en hög grad av delaktighet, tillit och trygghet.

Mål 7:

Folkhälsan i Stockholmsregionen är god och jämlik.

Mål 8:

Utvecklingen av den rumsliga strukturen i Stockholmregionen är flerkärnig, hållbar och bidrar till goda livsmiljöer och näringslivs-utveckling

Region Stockholm

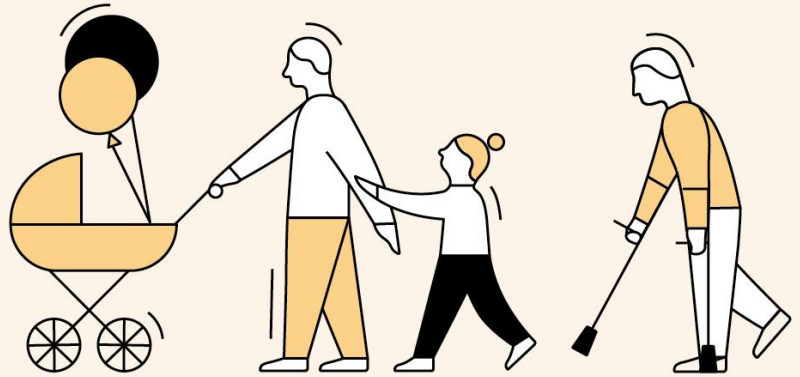
Mål 7: **Folkhälsan i Stockholmsregionen är god och jämlik**

7.1 Hälsan har förbättrats för alla invånare och jämlikheten i hälsa har ökat

7.2 Andelen invånare med goda livsvillkor har ökat

7.3 Alla barn slutför grundskolan med gymnasiebehörighet och andelen elever som fullföljer en gymnasieutbildning har ökat

7.4 Andelen invånare som lever i hälsofrämjande livsmiljöer har ökat

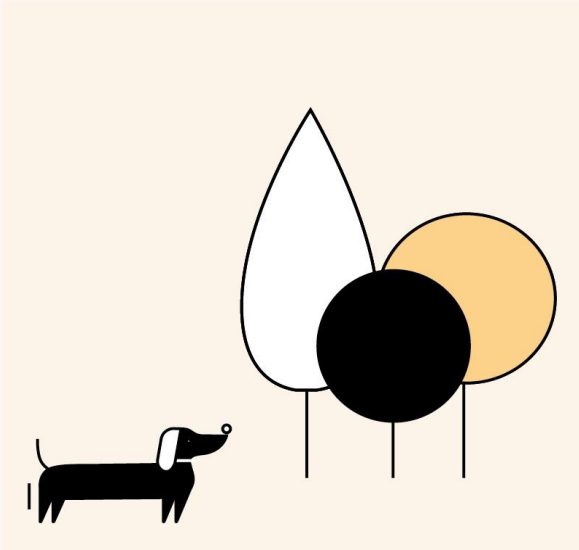
Region Stockholm

Mål 7.4: **Andelen invånare som lever i hälsofrämjande livsmiljöer har ökat**

”*Hälsofrämjande livsmiljöer är platser där vi bor och rör oss som är rena, trygga och fria från skadliga miljöer, och som gör det lätt att må bra, vara aktiva och leva ett hälsosamt liv*.”

- Definition ur Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, s. 114

En gemensam målbild: många olika möjligheter att bidra.

Region Stockholm

Film:

Miljö och hälsa

Folkhälsomyndigheten

Region Stockholm

Dialogpass 1 - Vad innebär hälsofrämjande miljöer för oss?

- Klassisk Brainstorming, hitta material på bordet A3 + pennor
- Vad är viktiga beståndsdelar i hälsofrämjande livsmiljöer för er?

Ringa in de områden där ni bedömer arbetet behöver utvecklas inför dialogpass 2.

Summera er definition och reflektion – skicka in på mentimeter

Region Stockholm

Hur nationell och regional nivå bidrar i arbetet med hälsofrämjande livsmiljöer

- Deepa Singhru, HSF, presenterar både Boverkets arbete och länstyrelsen Stockholms arbete med Data i Dialog
- Linda Molander, Fohm, presenterar myndighetens stöd i arbetet för hälsofrämjande miljöer
- Östen Axelsson, CAMM, presenterar forskning i området samt verktyget Miljöhälsa på karta

Region Stockholm

Stöd på Boverket?

[Att planera och gestalta lokaler och anläggningar för idrott - Exempelsamling]

Nytt uppdrag januari 2026

Uppdrag **att stödja ökad tillgång till idrottshallar och annan plats för idrott**. Boverket ska ge kunskaps- och processtöd för nybyggnads- och renoveringsprojekt

Nytt uppdrag april 2026

Uppdrag **att driva en kunskapsplattform för idrottsanläggningar och andra idrottsmiljöer**. Boverket ska utveckla, samla och förmedla kunskap ur ett brett perspektiv. Syftet är att stimulera såväl nya grupper som befintliga utövare att utöva idrott och motion och att främja en god folkhälsa.

Planera och bygg för idrott - Boverket

Andra länkar

Hälsa först! – Boverket exempelsamlingen för att utveckla hållbara, hälsosamma och trygga samhällen. Dessa omfattar både fysiska åtgärder och sociala aspekter så som trygghet, tillit och inkludering.

Svensk modell för hållbar urban utveckling – Boverket Rådet för levande städer - Från projekt till förflyttning - lärdomar från nio avslutade projekt

Statistikverktyg – Boverket

De ger stöd i arbetet med jämlika livsvillkor, minskad segregation och bostadsförsörjning.
Boverket jobbar på att lansera kommunsidor där alla tre verktyg samlas för att ge en bild

Webbseminarier - Boverket

Folkhälsomyndigheten

Stöd i arbetet med hälsofrämjande miljöer

Linda Molander

Enheten för miljö och hälsa

Nätverk för hälsa 23 oktober

Hälsa som drivkraft för miljömålen och hållbar utveckling 2022-2026

- Öka kunskapen och medvetandet om att miljön påverkar hälsa och jämlikhet (både risk- och friskfaktorer)
- Samordning för synergi och helhetsperspektiv samt av kunskapsstöd till lokala, regionala, nationella aktörer
- Delområden:
  - **Miljöhälsoforum**: Nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte
  - **Sociala konsekvenser** kopplat till den fysiska miljö
  - **Data som drivkraft** för att nå miljömålen

Medverkande:

- Boverket
- Folkhälsomyndigheten
- Livsmedelsverket
- Länsstyrelsen
- Naturvårdsverket
- Riksantikvarieämbetet
- Sametinget
- Skogsstyrelsen
- Strålsäkerhetsmyndigheten
- Sveriges geologiska undersökning
- Trafikverket

Sociala konsekvenser kopplat till den fysiska miljön

Syfte

Att utreda hur samhällets aktörer i högre utsträckning och mer systematiskt kan beakta sociala konsekvenser i planering, utformning och förvaltning av den fysiska miljön.

Mål

Att arbetet mynnar ut i ett ändamålsenligt och nationellt samlat stöd från deltagande myndigheter för att ge bättre underlag för styrning mot hälsofrämjande, jämlika och hållbara samhällen.

Folkhälsomyndigheten, Boverket, Länsstyrelserna/RUS, Naturvårdsverket, Sametinget, Skogsstyrelsen och Trafikverket

Genomförda aktiviteter

- Med stöd i WHO:s metod för beteendeinsikter har vi kartlagt hinder och möjliggörare hos målgrupperna för att identifiera stödjande insatser mot den önskade förändringen.
  - Kartläggning av tidigare identifierade behov hos relevanta samhällsaktörer
  - Målgruppsprioritering
  - Enkäter
  - Fokusgruppsintervjuer
  - Hearing

Prioriterade målgrupper:

Kommunala och regionala tjänstepersoner som arbetar med planering, utformning och förvaltning av den fysiska miljön, både på operativ och strategisk nivå

Målgruppernas behov

- Mer samordnade budskap från nationella myndigheter
- Överblick över befintliga stödmaterial
- Inspirerande exempel
- Stöd för att
  - systematisera arbetet med en god och jämlik hälsa
  - stärka samverkan med andra förvaltningar, aktörer och medborgare
  - följa upp jämlik hälsa kopplat till fysisk miljö
  - belysa hälso- och samhällsekonomiska vinster med hälsofrämjande miljöer

Stöd i arbetet med hälsofrämjande miljöer

- **Argument** för att planera, utforma och förvalta hälsofrämjande miljöer för alla.
- **Checklista och åtgärdsplan** som stöd för att systematisera sitt arbete med en god och jämlik hälsa kopplat till den fysiska miljön.
- **Länksamling** över befintliga vägledningar, kunskapsstöd och inspirerande exempel från olika aktörer.

Stöd i arbetet med hälsofrämjande miljöer

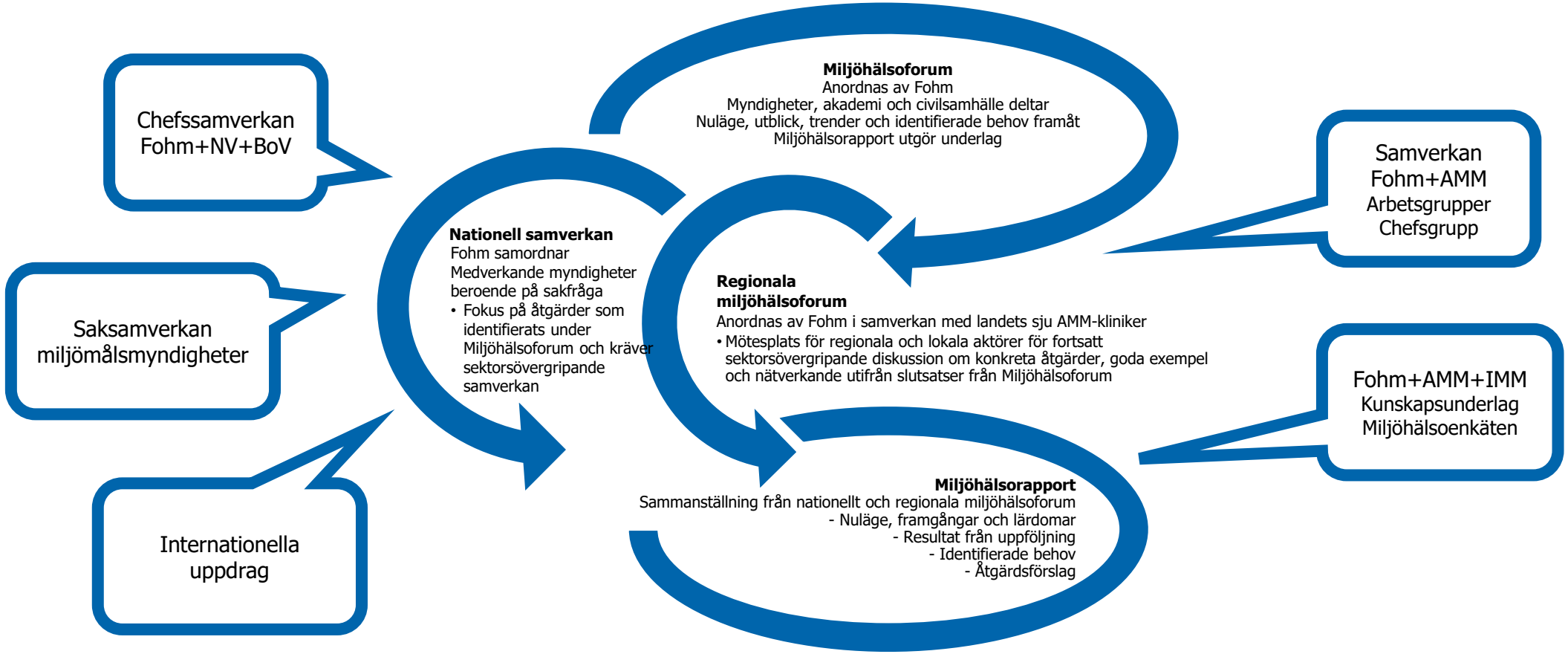
- **Checklista och åtgärdsplan** som stöd för organisationer att systematisera sitt arbete med en god och jämlik hälsa kopplat till den fysiska miljön.
  - Finns tydliga mål för en god och jämlik hälsa?
  - Är en god och jämlik hälsa integrerat i strukturer och processer?
  - Analyseras och följs skillnader i förutsättningar för hälsa och hälsa upp?
  - Sker samverkan med andra delar av organisationen, externa aktörer och medborgare?

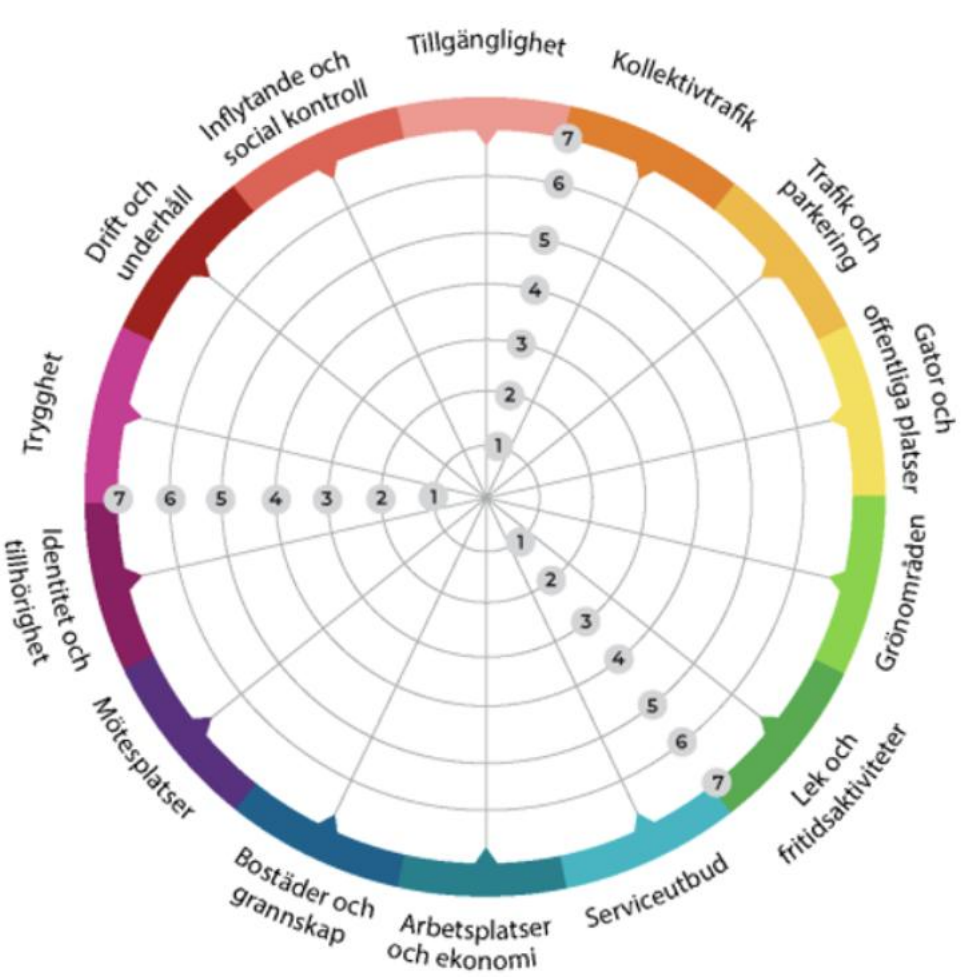

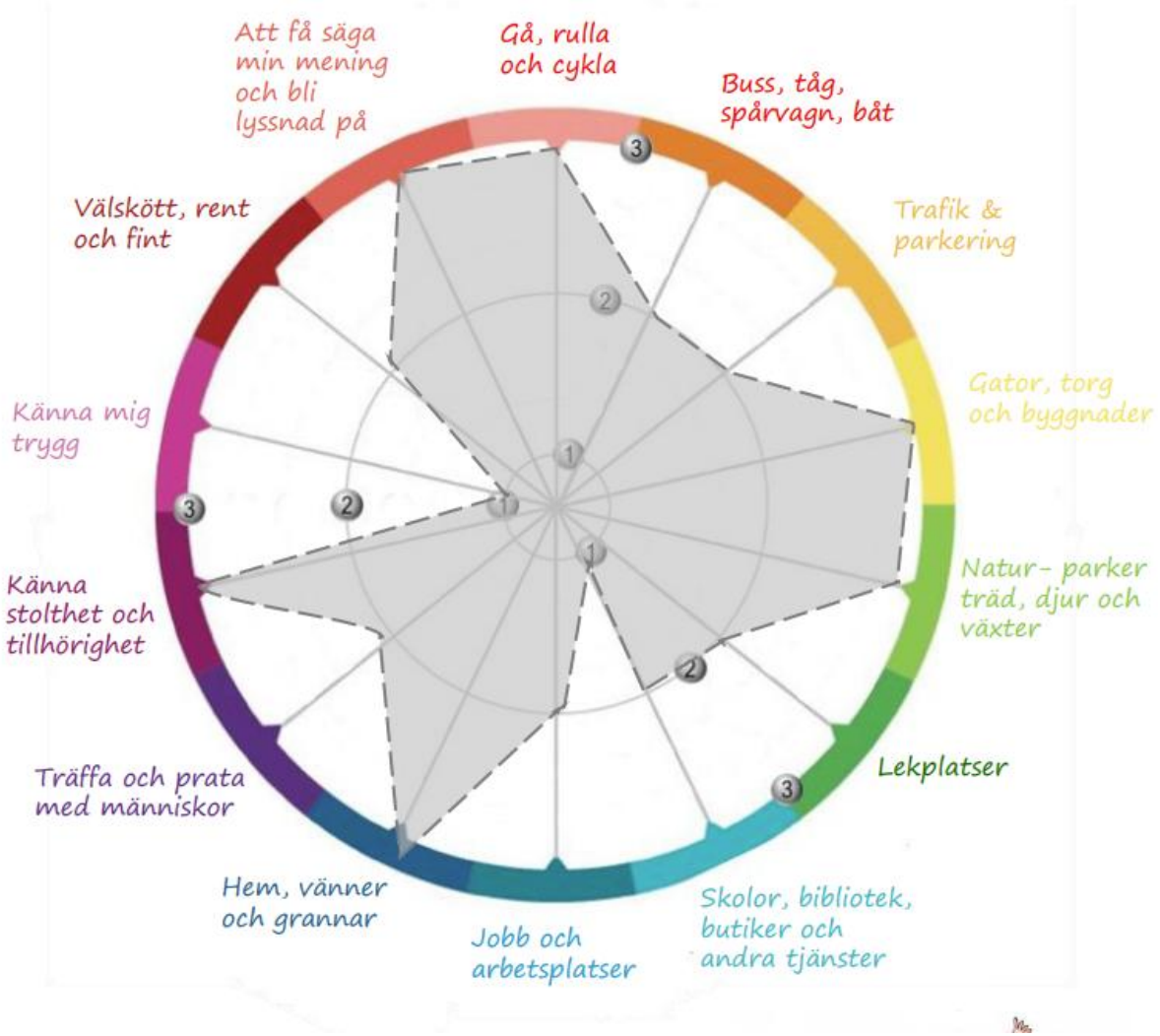
Aktuella arbeten och andra stöd

- Vi fortsätter utveckla nationell samordning av miljö och hälsa
  - Miljöhälsoforum
  - Regionala miljöhälsoforum
  - Miljöhälsorapport 2.0
- Platskompassen (barn och unga): Lärprojekt tillsammans med Healthy Cities
- Informationskampanj om klimatanpassade förskole- och skolgårdar
- Tillsynsvägledning om UV-skydd på förskole- och skolgårdar
- Nationell kraftsamling för ökad rörelse: Rörelsefrämjande samhällsplanering
- Miljöhälsoenkäten
  - Nu finns resultaten tillgängliga utifrån RegSO
  - Ny insamling våren 2027 (barn)

Chefssamverkan
Fohm+NV+BoV
Saksamverkan
miljömålsmyndigheter
Internationella
uppdrag
Nationell samverkan
Fohm samordnar
Medverkande myndigheter
beroende på sakfråga
• Fokus på åtgärder som identifierats under Miljöhälsoforum och kräver sektorsövergripande samverkan
Miljöhälsoforum
Anordnas av Fohm
Myndigheter, akademi och civilsamhälle deltar
Nuläge, utblick, trender och identifierade behov framåt
Miljöhälsorapport utgör underlag
Regionala
miljöhälsoforum
Anordnas av Fohm i samverkan med landets sju AMM-kliniker
• Mötesplats för regionala och lokala aktörer för fortsatt sektorsövergripande diskussion om konkreta åtgärder, goda exempel och nätverkande utifrån slutsatser från Miljöhälsoforum
Miljöhälsorapport
Sammanställning från nationellt och regionala miljöhälsoforum
- Nuläge, framgångar och lärdomar
- Resultat från uppföljning
- Identifierade behov
- Åtgärdsförslag
Samverkan
Fohm+AMM
Arbetsgrupper
Chefsgrupp
Fohm+AMM+IMM
Kunskapsunderlag
Miljöhälsoenkäten

Tillgänglighet
Kollektivtrafik
Trafik och parkering
Gator och offentliga platser
Grönområden
Lek och fritidsaktiviteter
Serviceutbud
Arbetsplatser och ekonomi
Bostäder och grannskap
Mötesplatser
Identitet och tillhörighet
Trygghet
Drift och underhåll
Inflytande och social kontroll

Att få säga min mening och bli lyssnad på
Gå, rulla och cykla
Buss, tåg, spårvagn, båt
Trafik & parkering
Gator, torg och byggnader
Natur- parker träd, djur och växter
Lekplatser
Skolor, bibliotek, butiker och andra tjänster
Jobb och arbetsplatser
Hem, vänner och grannar
Träffa och prata med människor
Känna stolthet och tillhörighet
Känna mig trygg
Välskött, rent och fint

Tack

Håll dig uppdaterad via vår webbplats,
vårt nyhetsbrev och våra sociala medier.

Folkhälsomyndigheten

www.fohm.se • fohm.se/nyhetsbrev • Sociala medier • Podden Liv & Hälsa

Stöd till hälsofrämjande livsmiljöer

Region Stockholm

Region Stockholm

Det här är Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM)

CAMM är ett kunskapscentrum inom Region Stockholm. Vårt uppdrag är att arbeta för en jämlik och förbättrad folkhälsa genom att identifiera, bedöma och förebygga hälsorisker i **arbetsmiljön** och **omgivningsmiljön**.

Region Stockholm

Foto: Jon Flobrant på Unsplash

Hälsofrämjande livsmiljöer

- Ljudmiljö
- Luftkvalitet
- Grönska
- Värme
- Mobilitet

Region Stockholm

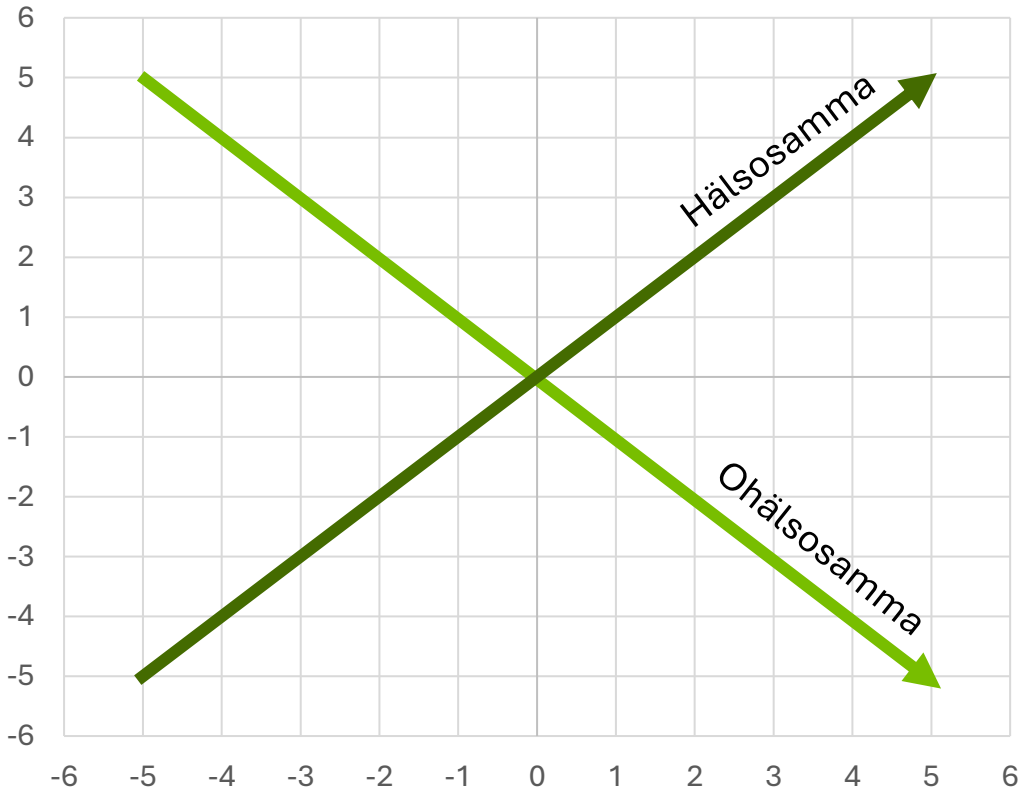
Foto: Andreas M på Unsplash

Hälsofrämjande livsmiljöer

- Utmaningarna ökar med befolkningstäthet
- Trafikvolym ökar med antal boende
- Lägenheter drabbas mest

Region Stockholm

Hälsosam eller hälsofrämjande ?

- Är grönområden bra för hälsa, eller
- är staden dålig?
- Stadsmiljön är stressande

Region Stockholm

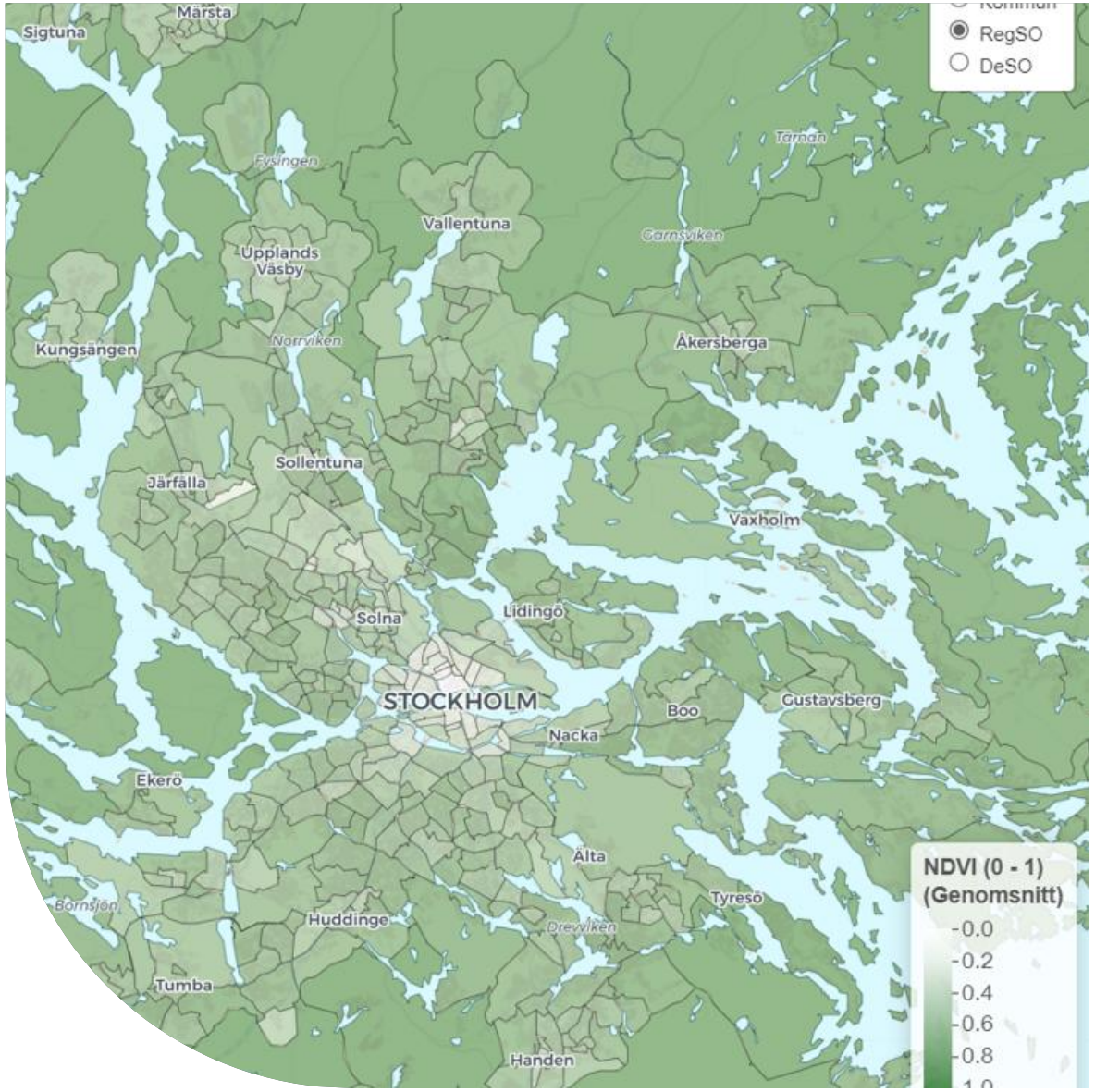
Miljöhälsorapporten

- Faktabaserat underlag om miljö och hälsa i befolkningen.
- Visar hur livsmiljön påverkar hälsa och livskvalitet.
- Identifierar utsatta grupper och ojämlika livsvillkor.
- Belyser trender sedan 2001 inom buller, luft, klimat och grönområden.

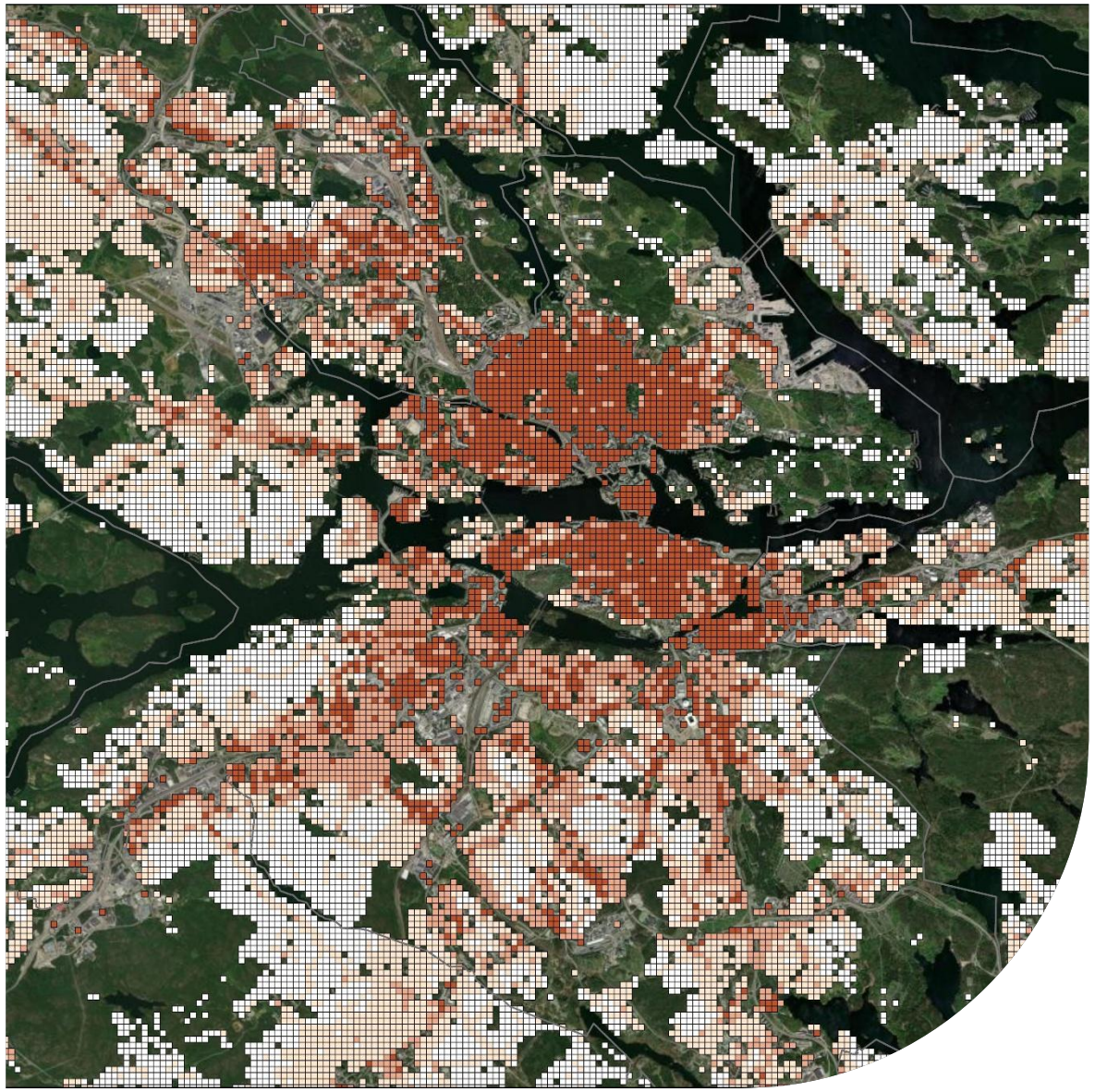
Region Stockholm

Miljöhälsa på karta

- Skapa förståelse för omgivningsmiljöns betydelse för folkhälsan.
- Visualisera förekomsten av olika miljöfaktorer i länet (t.ex. luftföroreningar, trafikbuller och urban grönska).
- Visa på områden och grupper i befolkningen som är mest utsatta.
- Ge underlag för preventiva åtgärder, och för stadsbyggnadsplanering.
- Möjliggöra analys av lämplig användning av markområden ur ett hälsoperspektiv.

Region Stockholm

Index för hälsofrämjande livsmiljöer

- Trafikbuller < 50 dB (LAeq,24h)
- Luftkvalitet: NO_2 < 10 µg/m^3
- Grönska: NDVI > 0,45

	Personer		Områden		
Index	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Täthet
0	410 187	16.6	2 298	2,8	178
1	474 736	19.3	5 061	6,2	94
2	750 712	30.4	17 356	21,4	43
3	829 761	33.7	56 364	69,5	15

Region Stockholm

Foto: Tuaans på Unsplash

Vägledning

- Översiktsplanering för hälsofrämjande livsmiljöer

  Vägledning till kommuner i Stockholms län för att främja god och jämlik folkhälsa

Region Stockholm

Hälsofrämjande livsmiljöer – lokala erfarenhete

- Karin Alsén, projektchef för Fokus Järva från Stockholm Stad, berättar om arbetet med centrala Tensta fokus trygghet och social hållbarhet i planprocessen
- Sofia Quell och Sanna Falk, Järfälla kommun, berättar bland annat om kommunens utvecklingsarbete kring socialkonsekvensanalyser i samhällsplaneringen

Region Stockholm

www.dataidialog.se

Data i dialog

Lokal data | Lokala förutsättningar | Preventionspaletten | Om Data i dialog

För goda uppväxtvillkor

Data i dialog stöttar kommuner i att främja trygga och goda uppväxtvillkor för barn och unga.

Verktyget är framtaget av kommuner, länsstyrelser och forskningsinstitut och vägleder er i tre steg:

- Lokal data om barn och unga
- Lokala förutsättningar
- Preventionspaletten

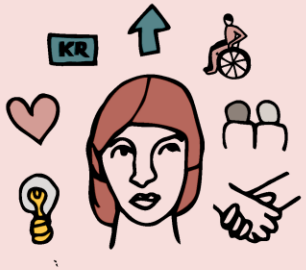

Nya socialtjänstlagen

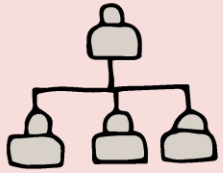
SKR webbsida Framtidens socialtjänst

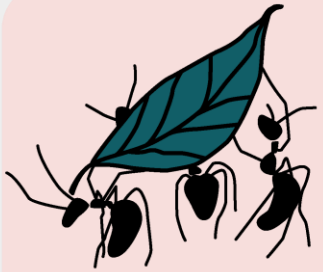
Insatsstyrd

Behovsstyrd

Stuprör

Samarbete

Akut

Förebyggande

Så har vi alltid gjort

Kunskapsbaserad

Länsstyrelsen Stockholm

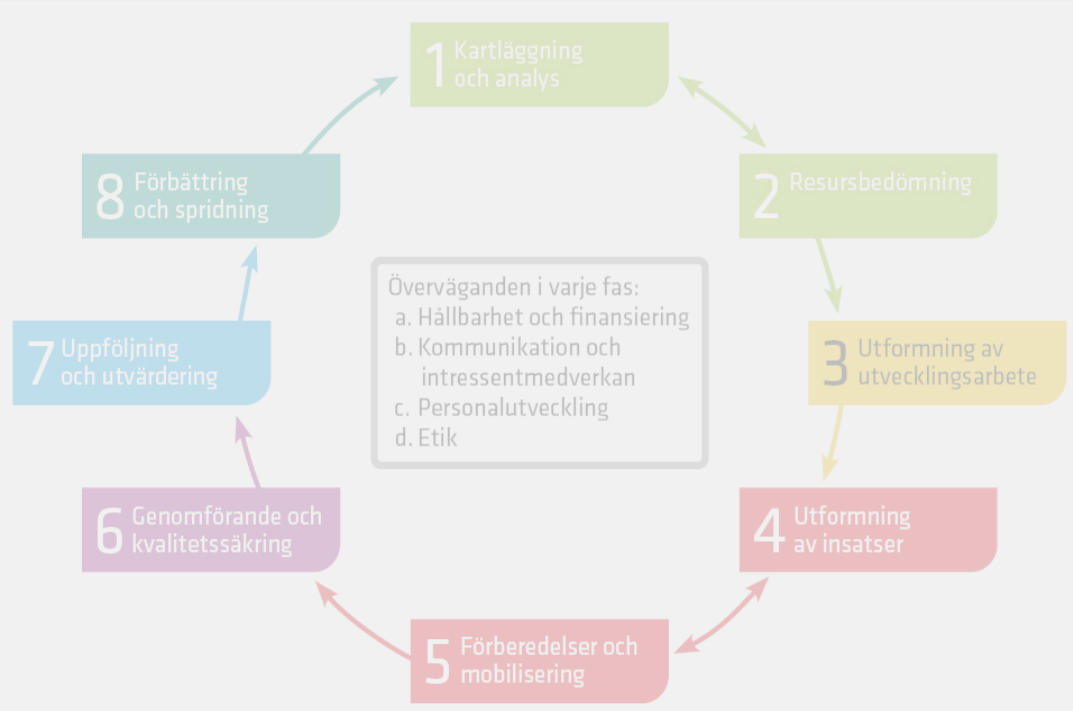
Steg i ett kvalitetssäkrat främjande och förebyggande arbete

1) Identifiera behov - kartläggning och analys av risk och skyddsfaktorer

2) Identifiera förutsättningar, resurser och behov av förankring

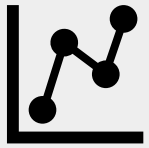
3) Identifiera utvecklingsbehov.

4) Gör en plan för hur arbetet ska följas upp.

Länsstyrelsen Stockholm

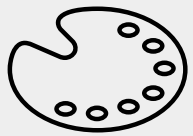
Data i dialog

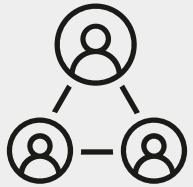
Lokala data

Organisatoriska förutsättningar

Kartläggning verksamhet/Preventionspaletten

Fördjupad dialog

Länsstyrelsen Stockholm

God föräldrabarnrelation

- Tidiga samordnade insatser runt barn och ungdomar
- Utökat hembesöksprogram
- Familjecentral
- Öppen förskola
- Samverkan förskola/skola och föräldrar
- Föräldragrupp MHV/BHV
- Universella föräldraskapsstödsprogram
- Riktade föräldraskapsstödsprogram
- Föräldraföreläsningar
- Familjerådgivning
- Samarbetssamtal
- Skolsociala team
- Socialt fältarbete

Måluppfyllelse i skola och förskola

- Tidiga samordnade insatser runt barn och ungdomar
- Öppen förskola
- Närvarofrämjande arbete
- Samverkan förskola/skola och föräldrar
- Skolsociala team
- Kunsapsbaserade insatser och program i förskola och skola
- Socialt fältarbete

Meningsfull fritid

- Tidiga samordnade insatser runt barn och ungdomar
- Fritidshem
- Öppen ungdoms- och fritidsverksamhet/mötesplatser
- Bibliotek med barn- och ungdomsverksamhet
- Kultur-/musikskola
- Kostnadsfria lovaktiviteter
- Tillgänglig och inkluderande föreningsverksamhet
- Socialt fältarbete
- Utomhusmiljöer för lek, spontanidrott, friluftsliv och återhämtning

Tryggt boende och närsamhälle

- Kunskapsbaserat områdesarbete med lokal samverkan
- Sociala perspektiv i samhällsplanering och bostadsförsörjning
- Arbete för att förebygga och motverka hemlöshet och otrygga boendesituationer
- Insatser för att stärka tillit
- Utomhusmiljöer för lek, spontanidrott, friluftsliv och återhämtning
- Trygga transportvägar
- Socialt fältarbete

Preventionspaletten

En ”grundplatta” för främjande och förebyggande arbete?

Länsstyrelsen Stockholm

Paus

Region Stockholm

Stockholms stad
Välkommen till Järva!
Karin Ahlzén, arkitekt SAR/MSA,
utvecklingschef Fokus Järva,
Stadsledningskontoret Stockholms stad

Bakgrund

ÖP 2018:
För att få genomförandekraft i stadsbyggandet pekar Stockholms stads översiktsplan ut fyra fokusområden i ytterstaden.

Budget 2025:
Staden behöver ta ett större ansvar i våra fokusområden. Stadens fyra fokusområden är Järva, Hagsätra-Rågsved, Skärholmen och Farsta. Fokus Järva är prioriterat och alla nämnder och bolagsstyrelser ska ta ansvar för utvecklingen av området.

Varför?

Välbefinnande och hälsa

Uppväxtvillkor och utbildning

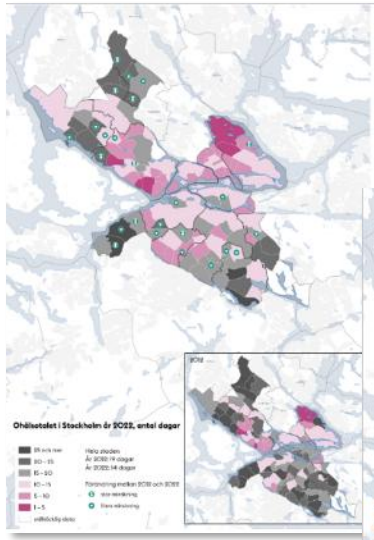
Arbete och försörjning

Boende och stadsmiljö

Demokrati och trygghet

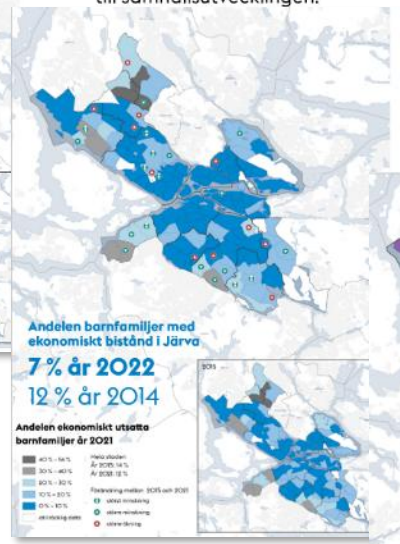

Stockholms stad

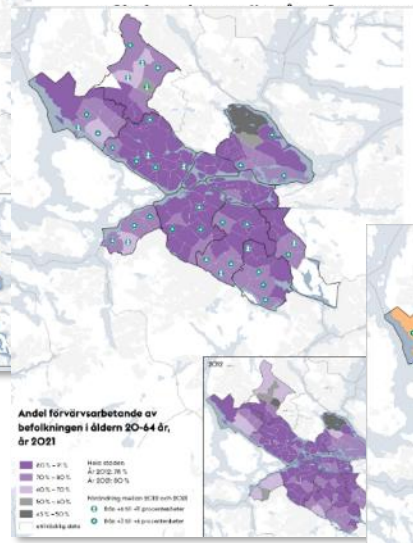
Välbefinnande och hälsa

- God hälsa och välbefinnande är en förutsättning för att leva självständigt och bidra till samhällsutvecklingen.

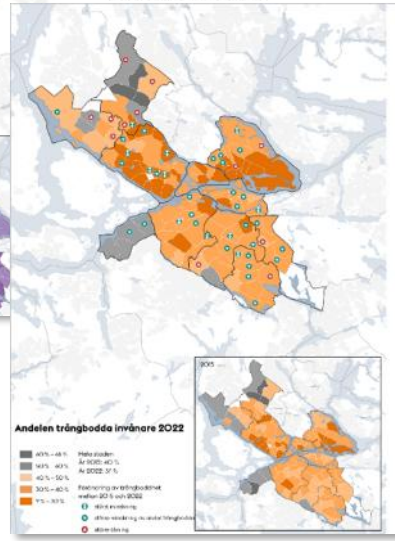
Uppväxtvillkor och utbildning

- **Barnfattigdomen har minskat – mätt på tre olika sätt.**

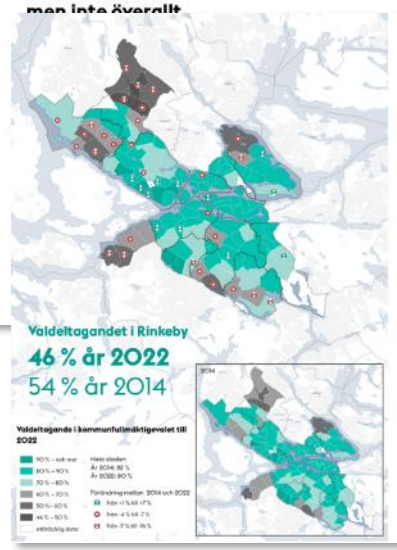
Arbete och försörjning

- Sysselsatta, utbildningsnivå och inkomster samvarierar.
- Andelen sysselsatta har ökat, mest i socialt utsatta områden.

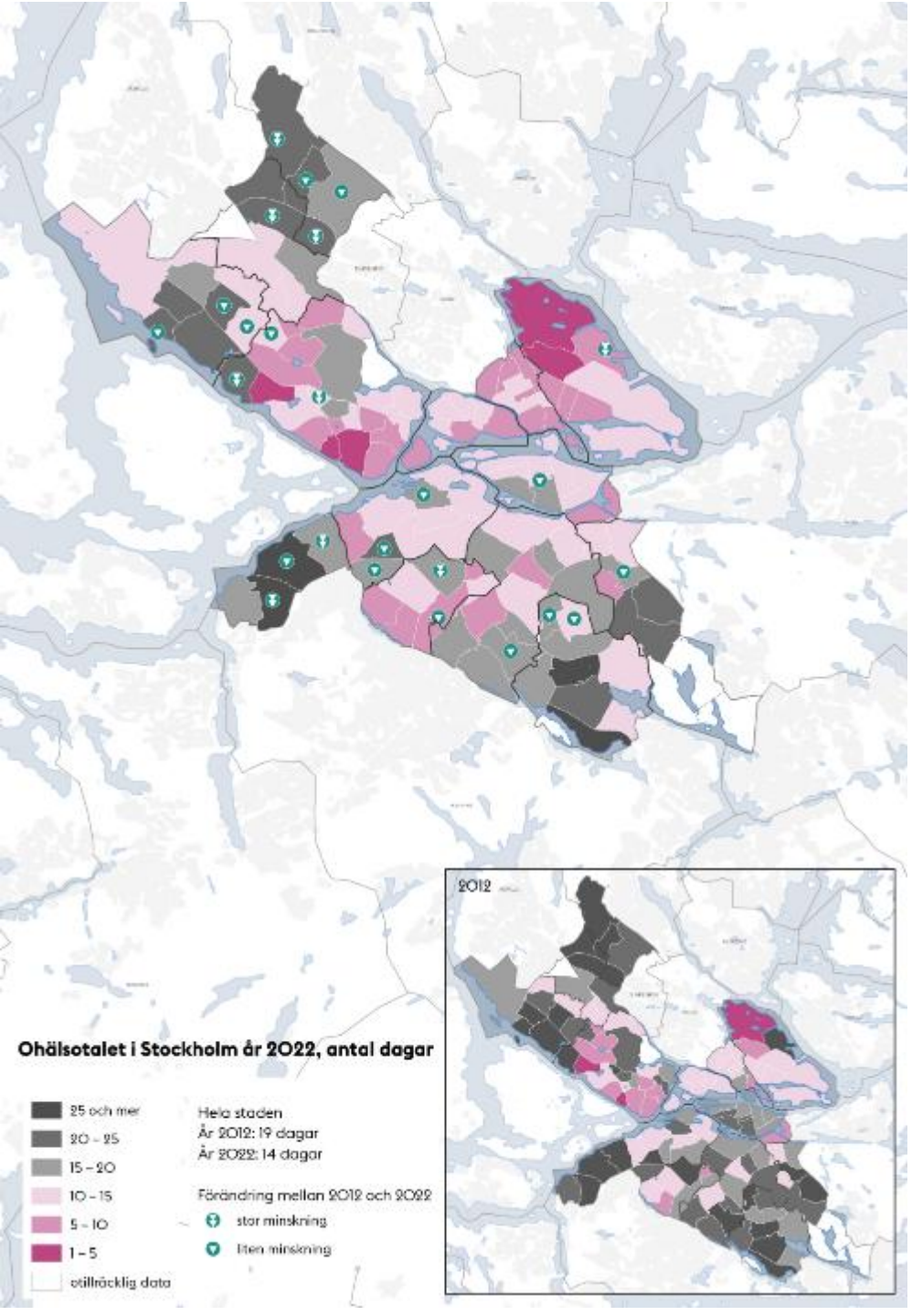
Boende och stadsmiljö

- Stor befolkningsökning (fram till pandemin).
- Högt bostadsbyggande.
- **Minskad trångboddhet i många delar av staden men inte överallt**

Demokrati och trygghet

- Valdeltagandet ökade 2002–2018, men minskade i valet 2022.
- Skillnaderna i valdeltagandet ökar både mellan olika stadsdelar och mellan olika grupper av röstberättigade.
- Känslan av otrygghet är större i vissa bostadsområden – samma mönster sedan 2008.
- Jämfört med 2014 syns en liten minskning av otryggheten i det egna bostadsområdet i stadsdelar med störst otrygghet.
- **Lägre förtroende för stadsdelsförvaltningen och polisen i Järva och i Skärholmen, men skillnaderna minskar.**

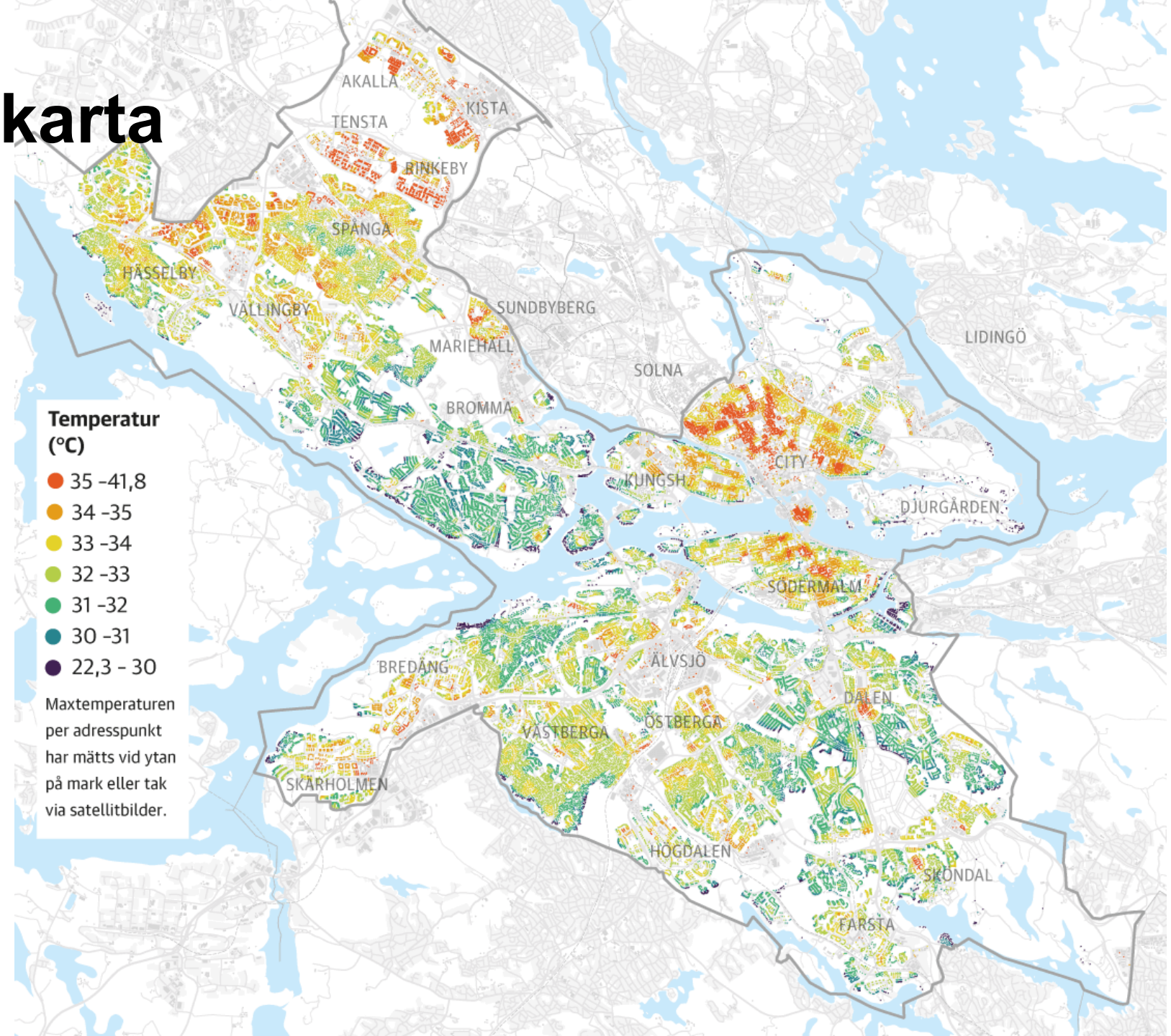

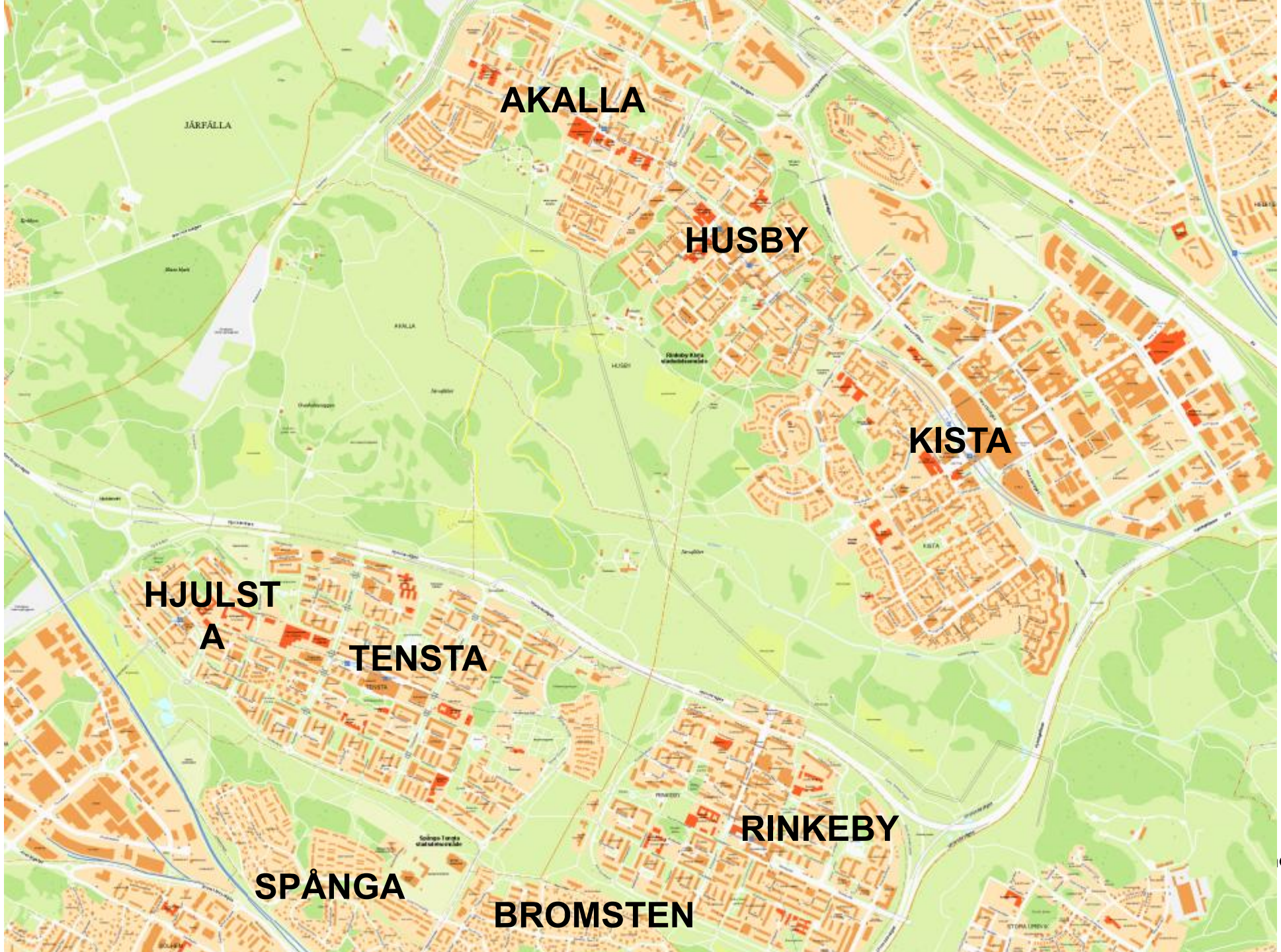
Välbefinnande och hälsa

- God hälsa och välbefinnande är en förutsättning för att leva självständigt och bidra till samhället.
- Sociala och ekonomiska förutsättningar har stor betydelse för hälsan, både direkt och indirekt. Ogynnsamma villkor för hälsan är till exempel låg inkomst, kort utbildning, osäker anställning och otrygg miljö.
- Ohälsotalet har minskat i nästan alla stadsdelar. Antalet ohälsodagar har minskat mest i Järva och Skärholmens stadsdelsområden, men skillnaden mellan områden är fortsatt stora.
- Medellivslängden har fortsatt att öka.
- Negativ utveckling av övervikt och fetma, särskilt i områden med socioekonomiska utmaningar.

Stockholms stad

Stadens värmekarta

AKALLA
HUSBY
KISTA
HJULSTA
TENSTA
RINKEBY
SPÅNGA
BROMSTEN
JÄRFÄLLA

Tensta centrum

Garaget vid Tensta centrum

Stockholms stad

Tensta gymnasium

Kämpingeskolan

Stockholms stad

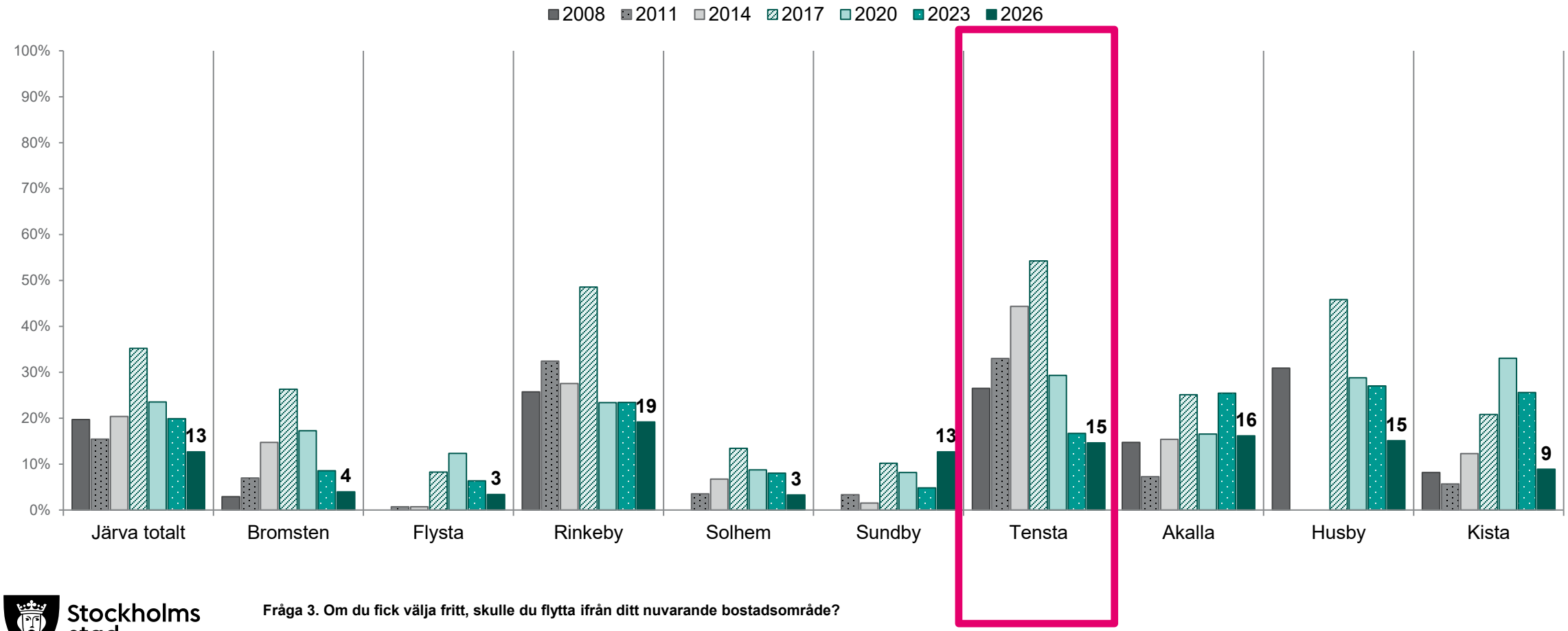

Stockholms stad

Vill flytta på grund av otrygghet

Andel som skulle flytta från bostadsområdet på grund av otrygghet, mycket brott och ordningsstörningar

Jämförelse mellan stadsdelar 2008–2026

Stockholms stad

Fråga 3. Om du fick välja fritt, skulle du flytta ifrån ditt nuvarande bostadsområde?

Svarsalternativ: Nej | Ja, p.g.a. otrygghet, mycket brott och ordningsstörningar | Ja, av andra orsaker | Vet ej

Skolan

svt NYHETER Nyheter Lokalt Sport SVT Play Ba

STOCKHOLM

Aljana Abdullah, 16, och Seddik Radjai, 15 går i nian på Hjulstaskolan och är båda nöjda med sin skolgång. SVT fick följa med på klassens matematiklektion. Foto: Sebastian Stormgaard/SVT

Så höjde Hjulstaskolan mattebetygen till "innerstadsnivå"

UPPDATERAD 7 FEBRUARI 2025 PUBLICERAD 7 FEBRUARI 2025

Svenska Dagbladet Nyheter Näringsliv Kultur Ledare Debatt Livet eSvD

Höjde matteresultaten markant: "Enkelt recept"

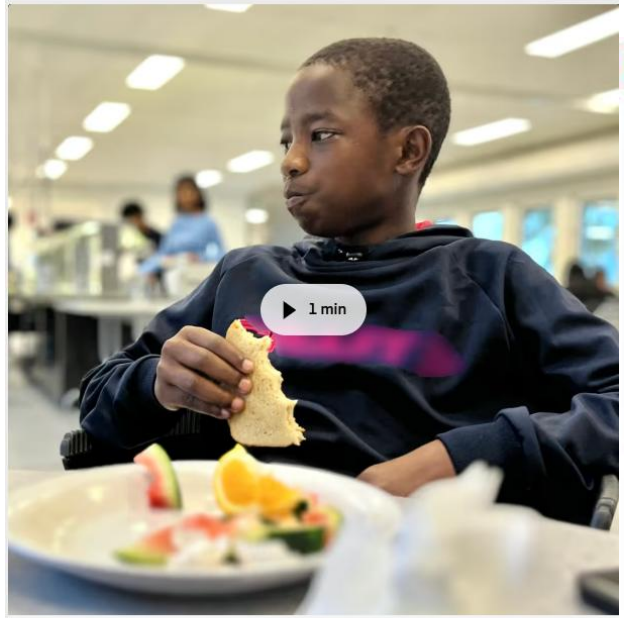

Eleverna i nian på Hjulsta grundskola jobbar hårt med matten inför att slutbetyget ska sättas. Foto: Magnus Hjalmarson Neideman

Hjulsta grundskola har lyckats höja andelen som blir godkända i matematik och är i nivå med innerstadsskolor i Stockholm. "Det är ett enkelt recept", säger en av lärarna.

svt NYHETER Nyheter Lokalt Sport SVT Play Bar

STOCKHOLM

Hör eleverna på Hjulsta grundskola om vad det betyder för dem att få frukost i skolan. Foto: Leonora Toplica/SVT

Järvaeleverna om skolfrukost: "Vi kan fokusera på lektionerna"

UPPDATERAD 14 NOVEMBER 2023 PUBLICERAD 23 OKTOBER 2023

P4 Stockholm Start P4 program A-Ö Tablå Tipsa! Lättlistor Arkiv Om...

Stefan Ljungdahl, lärare på på Enbackaskolan i Tensta. Foto: Cheyma Moufidi/Sveriges Radio

FÅR FIN UTMÄRKELSE

Tenstaläraren Stefan prisas av Svenska Akademien: Hedrande

Stockholms stad

Feriejobb – första jobbet, första lönen, nya erfarenheter

sverigesradio Start Nyheter Poddar & program Direkt Min sida Mer

P4 Stockholm Start P4 program A-Ö Tablå Tipsa! Låtlistor Arkiv Om...

Stockholms stad har kunnat erbjuda sommarjobb till alla ungdomar som sökt i Järva. Foto: Rosanna Lindén/Sveriges Radio

SOMMARJOBB

Sommarjobb till alla i Järva: "Kul med pengar och en bra upplevelse"

Stockholms stad

Tekniska museet i Tensta

Bibliotek och medborgarkontor

Stockholms stad

Nytt förvaltningshus i Kämpinge

Skridskobana i Pilparken

Nobel Week Lights

Nobel Week Lights

Nya gångbanor och övergångställen

Tensta skatepark

Roblox och medborgare bakom nya skateparken

Tensta har äntligen fått en skatepark, efter många år av önskemål. **Foto:** Annika Ström

PUBLICERAD 2024-11-17 19:30

Tenstadalen har fått en skatepark med tillhörande dj-bås – efter önskemål från en invånare och utefter förslag skapade i Roblox. Nu hoppas man kunna locka hit folk från hela Stockholm.

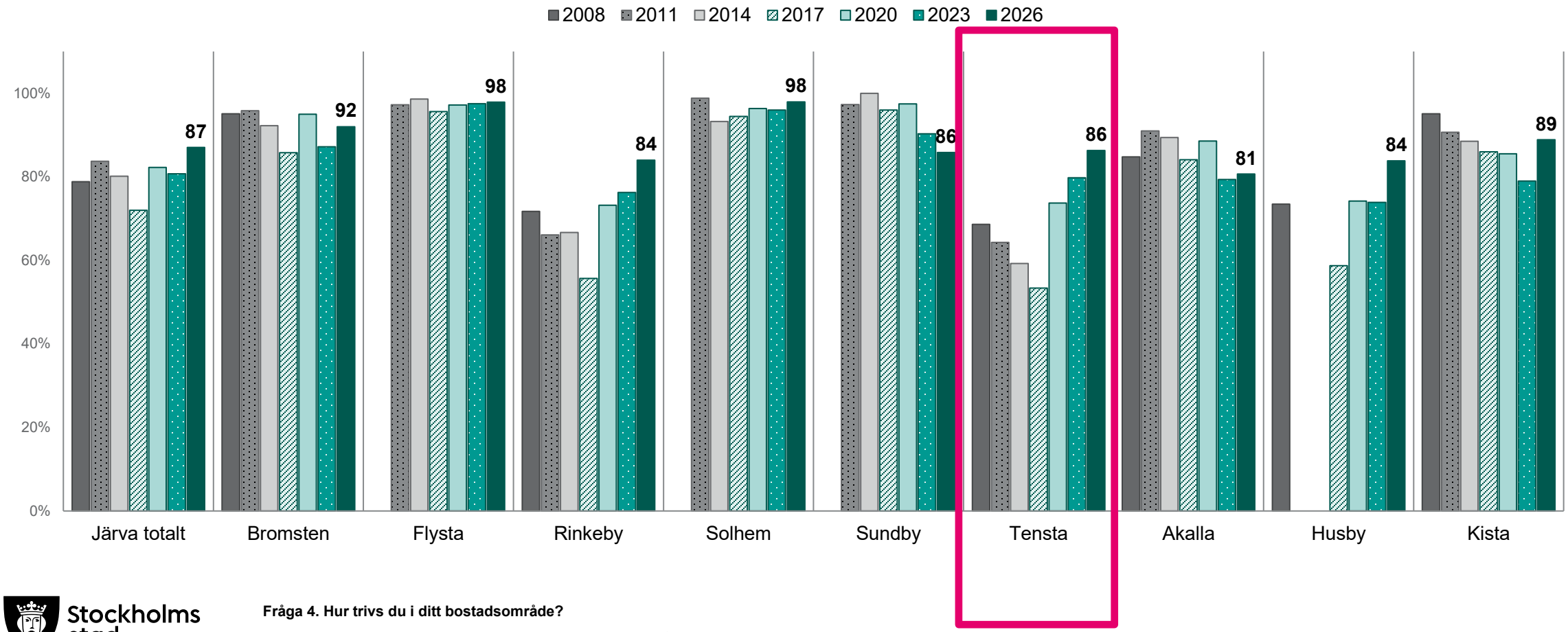
Stockholm Parkering har köpt p-huset i Tensta C

Trivsel i bostadsområdet

Andel som trivs mycket eller ganska bra

Jämförelse mellan stadsdelar 2008–2026

Stockholms stad

Fråga 4. Hur trivs du i ditt bostadsområde?

Svarsalternativ: Mycket bra | Ganska bra | Inte särskilt bra | Dåligt

Vad är Fokus Järva?

- Prioritering
- Förstärkning
- Utökad samverkan och samarbete

Välkommen till Järva!

JÄRFÄLLA KOMMUN

NEDSLAG I ARBETET MED HÄLSOFRÄMJANDE LIVSMILJÖER

Sanna Falk, hållbarhetsstrateg

Sofia Quell, hållbarhetsstrateg

Inkluderande, trygga och levande boendemiljöer

”Den bebyggda miljön är utformad med omsorg om gestaltning, skötsel och belysning för att främja en **trygg, jämlik och hälsosam livsmiljö**.”

Inkluderande

- Närservice, mötesplatser och fritid inom **15 minuters gångavstånd** från bostaden
- Öka **tillgängligheten till mötesplatser, vatten och grönska**
- Stärkt **tillgänglighet och trygghet** i det offentliga rummet

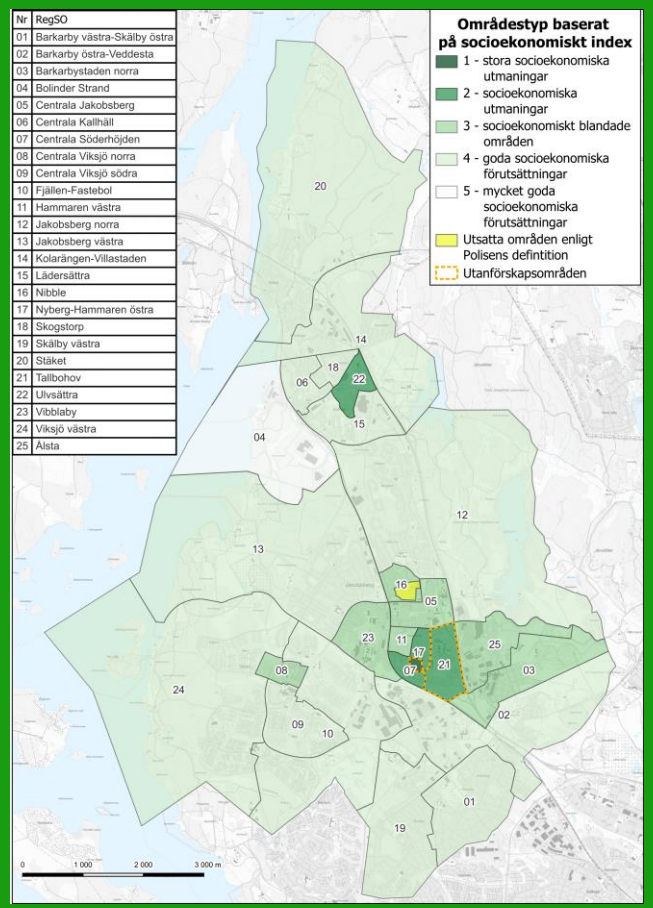
Robust

- Boendemiljöer utan **buller och luftföroreningar**
- Öka **krontäckningsgraden** och andelen grönytor
- Ta hänsyn till risken för **värmestress** vid planering

JÄRFÄLLA

STRATEGI FÖR ATT MINSKA SOCIOEKONOMISK SEGREGATION

Vision & mål

- Järfälla – en plats för alla
- Inga utsatta områden 2027

Övergripande syften

- Förbättra för invånare i områden med socioekonomiska utmaningar
- Minska segregationen
- Öka kunskapen om skillnader i livsvillkor inom kommunen

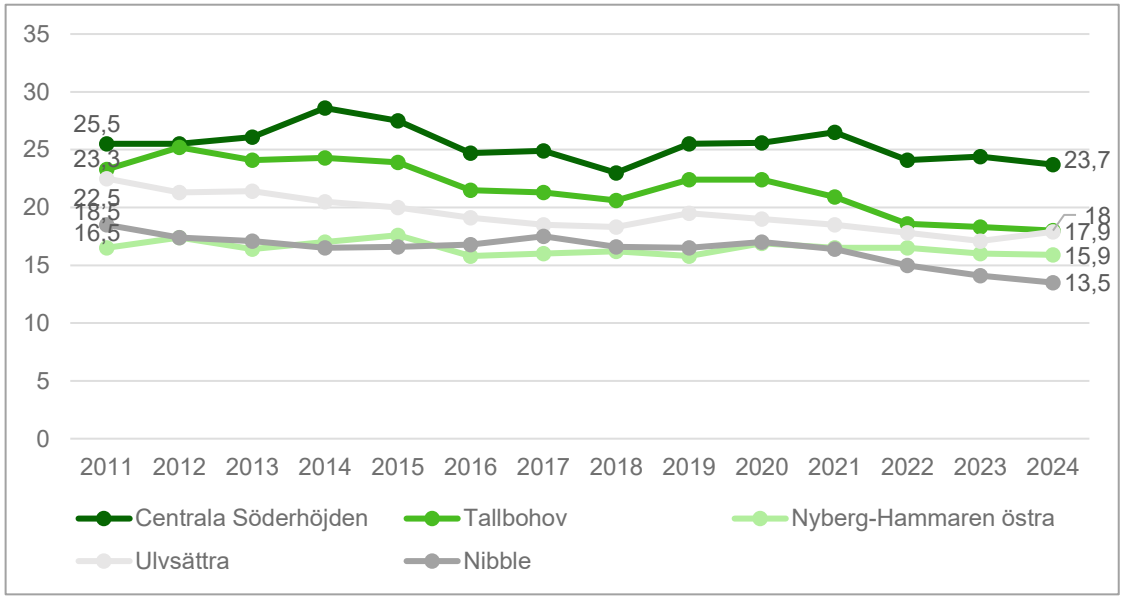

Fokusområden

- Barn och unga
- Sysselsättning
- Delaktighet & inflytande
- Fysisk planering
- Offentliga rum & attraktivitet

VIKTEN AV ANALYSARBETE

- Gemensamt framtagande av styrdokument
- Insamling av olika professioners erfarenheter och kunskap
- Årliga nulägesanalyser
- Datadriven områdesutveckling
- Ökat intresse att följa och analysera verksamhetsdata på områdesnivå

VERKTYG FÖR SOCIALA KONSEKVENSANALYSER

JÄRFÄLLA

VERKTYG FÖR SOCIALA KONSEKVENSANALYSER (SKA)

- Analysmodell och processtöd i tidiga skeden
- Identifiera målkonflikter, utmaningar och möjligheter
- Kunskapsunderlag inför beslut
- Viss jämförbarhet
- Möjlighet att utvärdera

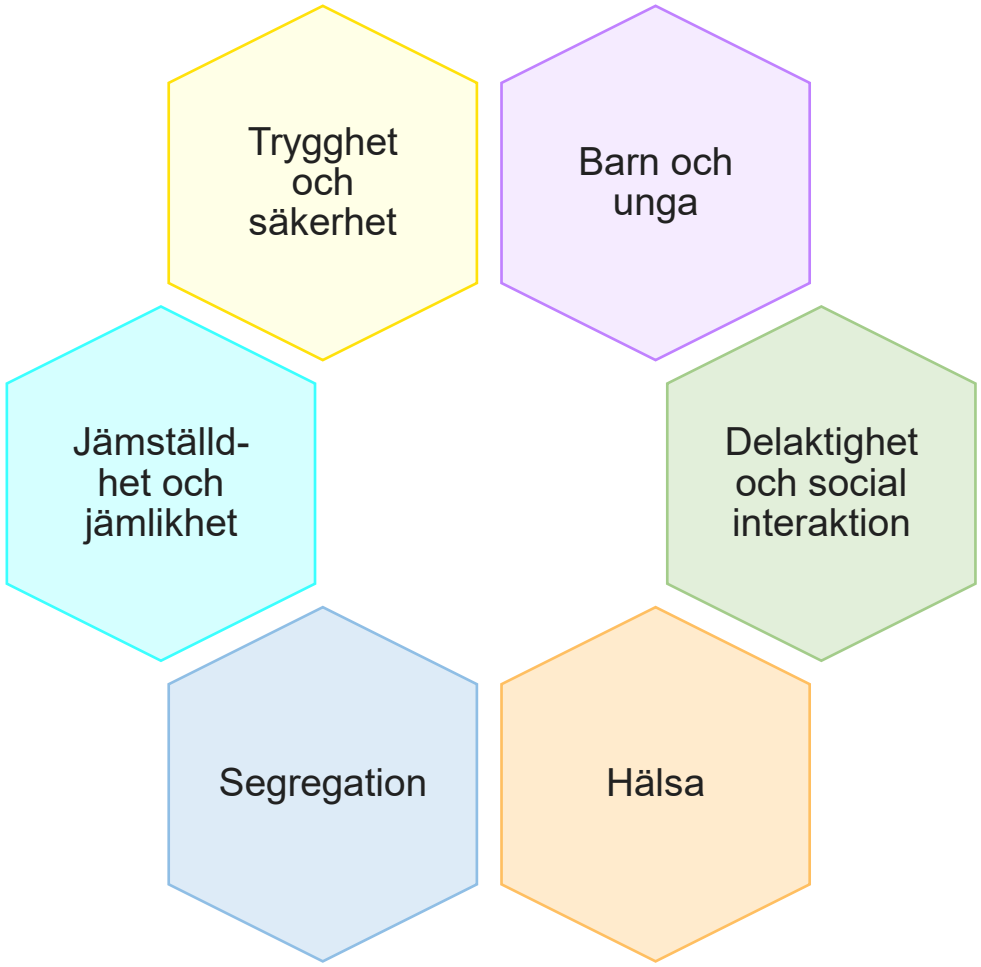
HUR BEDÖMA SOCIALA VÄRDEN?

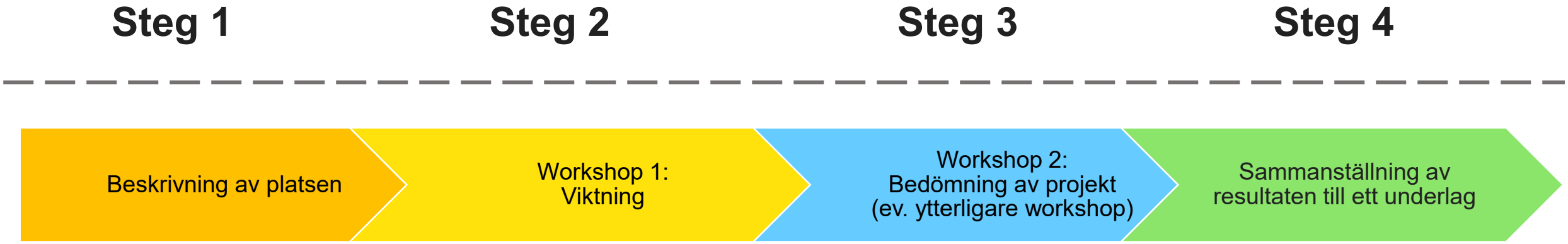
Bild: Naturvårdsverkets Guide för värdering av ekosystemtjänster

VERKTYGETS INNEHÅLL

- Koppling till lagar, nationella mål och kommunens styrdokument
- Bedömning av val av stor eller liten SKA
- Arbetsprocess (checklista för genomförandet)
- 33 bedömningsparametrar uppdelade på sju sociala hållbarhetsaspekter
- Tabeller och index som visualiserar resultat

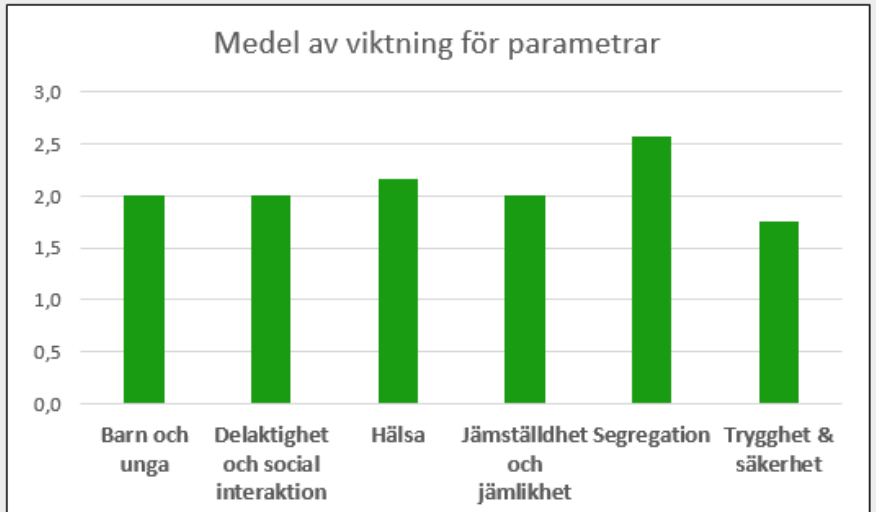
ARBETSPROCESS

EXEMPEL PÅ BEDÖMNINGSPARAMETRAR

Bedömningsparameter	Bedömningsgrund *Hur ser det ut i området och vad kan stärkas?*	Viktning	Bedömning	Summa
Tillgång till attraktiva gång- och cykelvägar	**Mycket stort bidrag = 3** (Projektet säkerställer att gång- och cykelvägar har hög grad av framkomlighet och trafiksäkerhet. Det är hög kontinuerlig standard i hela området med mycket bra kopplingar till angränsande områden. Det är mycket god genhet via gång- och cykelvägnätet (korta avstånd med hög standard mellan olika målpunkter) för alla invånare - inte minst för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.) **Inget bidrag = 0** (Projektet bidrar inte till tillgången på attraktiva gång- och cykelvägar och har heller ingen negativ påverkan) **Mycket negativt bidrag = -3** (Projektet medför betydande negativ påverkan på gång- och cykelvägnätets attraktivitet.	3	3	9
Närhet och tillgång till platser för fysisk aktivitet och rörelse	**Mycket stort bidrag = 3** (Utvecklingen bidrar till, för en majoritet av de boende, en ökad närhet till platser som skapar goda förutsättningar för fysisk aktivitet och rörelse t.ex. eljjusspår, löpslingor, utegym eller idrottsplatser. Minst en av dessa uppfylls för 3 poäng.) **Varken bra eller dåligt = 0** (Utvecklingen tillför inget nytt, och försämrar inte befintliga platser). **Mycket negativ påverkan = -3** (Utvecklingen innebär att befintliga platser för fysisk aktivitet och rörelse tas bort eller försämras, utan att de ersätts med något likvärdigt).	3	1	3
Närhet och tillgång till platser för rekreation och närhet till natur	**Mycket god närhet = 3** (Projektet uppfyller samtliga av följande närhetskrav. Max 300 meter till en närnatur. Max 500 meter till kvarterspark eller max 1 km till stadspark. Max 1,5 km till natur- och friluftsområden. 9 kvm offentlig grönyta per person (WHO rekommendation). Minst 10% grönyta inom 500 meter (UN Habitat). Minst 5 sociotoper inom 500 meter.) **Begränsad närhet = 0** (Finns viss närhet till antingen närnatur eller park enligt närhetskraven ovan) **Mycket dålig närhet = -3** (Ingen av närhets- eller ytkraven i "Mycket god närhet" är uppfyllt)	2	-3	-6

RESULTAT FRÅN WORKSHOP 1 (TESTPROJEKT)

En hög viktning (max=3) indikerar att det är en mycket viktig aspekt. En lägre vikt (=1) indikerar att det är en aspekt där det i huvudsak är bra som det är och att det inte kräver någon särskilt uppmärksamhet. Lägsta vikt (=0) innebär att aspekten inte är av relevans.

Projektmål social hållbarhet

1. Projektet ska öka tillgången till gena, trygga och sammanhängande stråk.
2. Projektet ska stärka de gemensamma ytorna som finns, alternativt tillföra nya sådana platser för att stärka delaktighet, social interaktion och trygghet.
3. Projektet ska bevara befintlig närnatur och utveckla närlek.
4. Projektet ska bidra till en variation i bostadsbeståndet och skapa flyttkedjor.

Rekommendationer

Platsbesök + trygghetsvandring
Prata med boende, hur upplevs området, hur upplevs de ytor som föreslås förtätas
Ytterligare information om bostadsstorlekar i området behövs.

EXEMPEL PÅ BEDÖMNINGSPARAMETRAR

Bedömningsparameter	Bedömningsgrund *Hur ser det ut i området och vad kan stärkas?*	Viktning	Bedömning	Summa
Tillgång till attraktiva gång- och cykelvägar	**Mycket stort bidrag = 3** (Projektet säkerställer att gång- och cykelvägar har hög grad av framkomlighet och trafiksäkerhet. Det är hög kontinuerlig standard i hela området med mycket bra kopplingar till angränsande områden. Det är mycket god genhet via gång- och cykelvägnätet (korta avstånd med hög standard mellan olika målpunkter) för alla invånare - inte minst för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.) **Inget bidrag = 0** (Projektet bidrar inte till tillgången på attraktiva gång- och cykelvägar och har heller ingen negativ påverkan) **Mycket negativt bidrag = -3** (Projektet medför betydande negativ påverkan på gång- och cykelvägnätets attraktivitet.	3	3	9
Närhet och tillgång till platser för fysisk aktivitet och rörelse	**Mycket stort bidrag = 3** (Utvecklingen bidrar till, för en majoritet av de boende, en ökad närhet till platser som skapar goda förutsättningar för fysisk aktivitet och rörelse t.ex. eljjusspår, löpslingor, utegym eller idrottsplatser. Minst en av dessa uppfylls för 3 poäng.) **Varken bra eller dåligt = 0** (Utvecklingen tillför inget nytt, och försämrar inte befintliga platser). **Mycket negativ påverkan = -3** (Utvecklingen innebär att befintliga platser för fysisk aktivitet och rörelse tas bort eller försämras, utan att de ersätts med något likvärdigt).	3	1	3
Närhet och tillgång till platser för rekreation och närhet till natur	**Mycket god närhet = 3** (Projektet uppfyller samtliga av följande närhetskrav. Max 300 meter till en närnatur. Max 500 meter till kvarterspark eller max 1 km till stadspark. Max 1,5 km till natur- och friluftsområden. 9 kvm offentlig grönyta per person (WHO rekommendation). Minst 10% grönyta inom 500 meter (UN Habitat). Minst 5 sociotoper inom 500 meter.) **Begränsad närhet = 0** (Finns viss närhet till antingen närnatur eller park enligt närhetskraven ovan) **Mycket dålig närhet = -3** (Ingen av närhets- eller ytkraven i "Mycket god närhet" är uppfyllt)	2	-3	-6

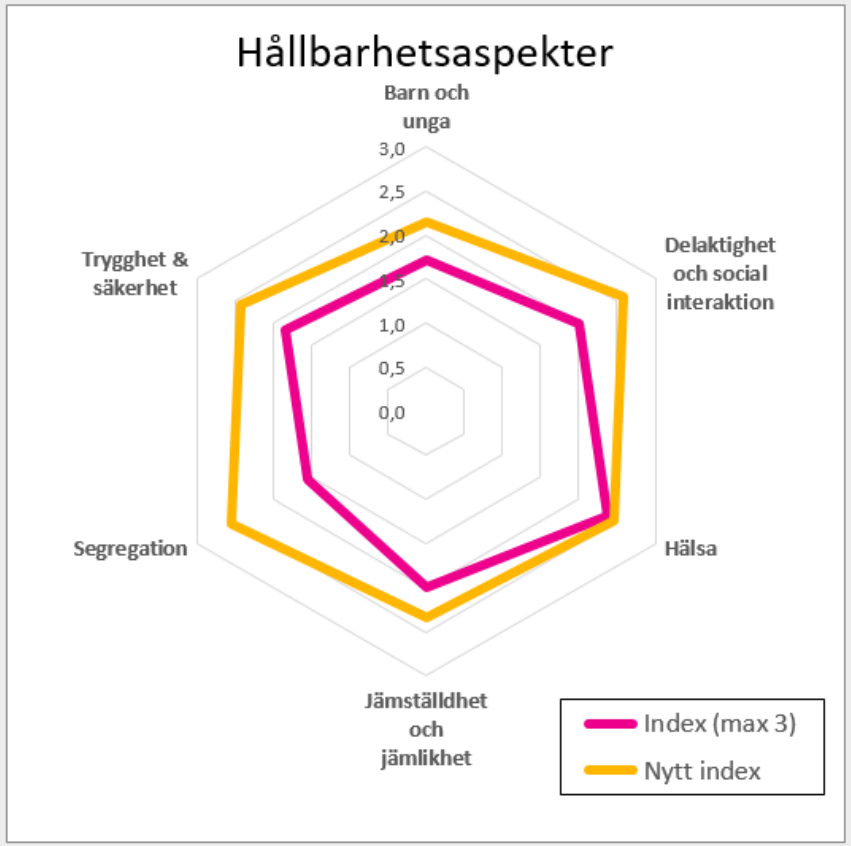
RESULTAT FRÅN WORKSHOP 2 & 3 (TESTPROJEKT)

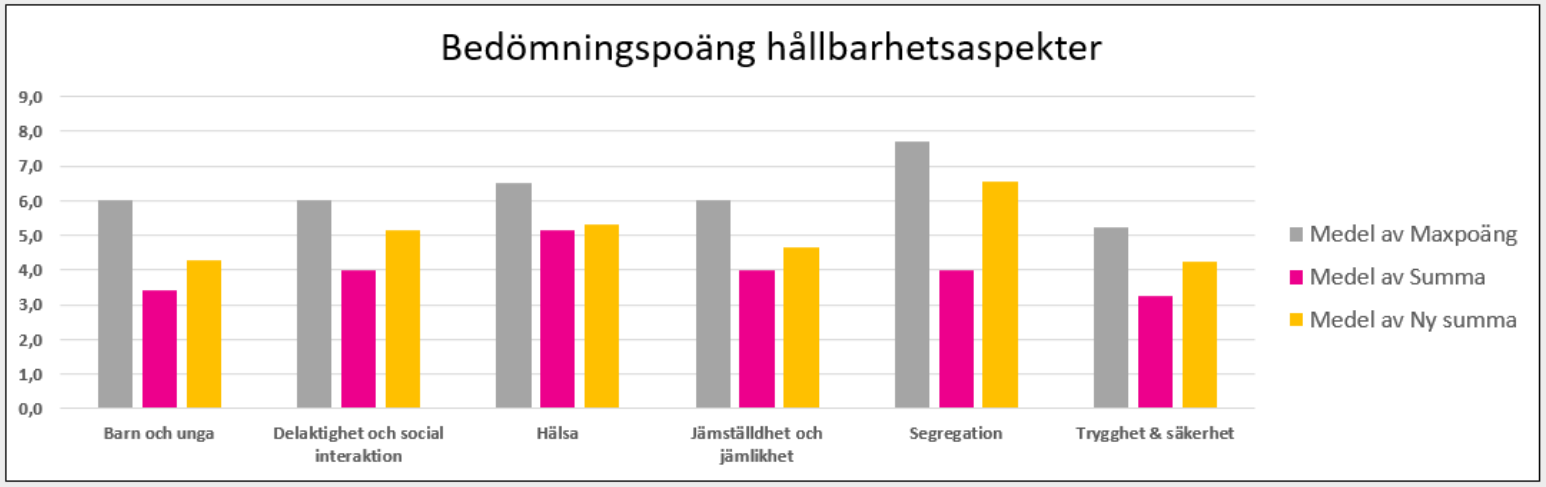
Sammantagen bedömning

Den sammantagna bedömningen är att projektet har tagit god hänsyn till ett flertal viktiga aspekter för social hållbarhet. Projektet omfattar ett område som är prioriterat av kommunen på grund av de socioekonomiska utmaningarna som finns på platsen. Därför är segregationsaspekten en högt prioriterad fråga men det kan konstateras att flera av aspekterna som kan bidra till att bryta segregationen inte har inkluderats i projektet, t.ex. att främja kopplingar till Barkarby och Vibblaby. Det bedöms positivt att planen har ett stort fokus på lokaler i bottenvåningar och att bredda och förbättra gång- och cykelvägar.

Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv kan det också konstateras att platsen är mycket lämplig för att tillföra fler bostäder då det finns närhet till service, parker, natur, idrott m.m. Det hade dock kunnat tillskapas ytterligare utbud för barn till följd av att så pass många fler bostäder skapas och att det redan bor en stor andel barn i området. Tillgången till lekytor och offentliga ytor för barn och unga, framförallt tjejer, är begränsad och skulle också kunnat ha lyfts upp tydligare.

Projektet har ett stort fokus på trygghet, vilket är positivt, men de existerande gång- och cykeltunnlarna beskrivs inte mer än att cykelbanor ska rätas upp. De är trafiksäkra pga trafikseparering, vilket är viktigt eftersom många barn bor i området, men tunnlarna kan också upplevas otrygga kvällstid. Belysning nämns på flera ställen i kvalitetsprogram men inte specifikt kopplat till tunnlarna. Även utformningen av garagen och dess infarter är viktiga att hålla koll på vid genomförandet.

REFLEKTIONER

Lärdomar

- Inkludering av alla berörda förvaltningar/verksamheter skapar förankring och ägandeskap
- Visualiseringar skapar engagemang
- Ta inspiration från andra!

Utmaningar

- Teknisk kompetens (beroende av konsulter i uppstarten)
- Styrning och prioriteringar utifrån de analyser som görs

TACK! FRÅGOR?

Dialogpass 2 – Vilka steg kan vi ta i arbetet med hälsofrämjande livsmiljöer framåt?

Go to
www.menti.com
Enter the code
8746 8980
Or use QR code

Utgå från materialet och reflektionerna i dialogpass 1

Använd Folkhälsomyndighetens checklista som stöd för reflektion kring nästa steg.

1. Bekanta er med checklistan: Titta kort igenom de sex områdena och välja 1–2 frågor som känns relevanta för ert arbete framåt eller som väcker funderingar.

2. Diskutera utifrån frågan: Hur ser det ut i vår kommun/region/organisation? Vad fungerar redan och vad skulle kunna utvecklas? Dela erfarenheter utifrån er roll, uppdrag och erfarenhet.

3. Identifiera en väg framåt: Vad skulle kunna vara ett nästa steg? Det kan exempelvis vara att involvera en annan förvaltning, undersöka hur frågan hanteras idag eller använda checklistan i ett annat sammanhang.

Dela ett möjligt nästa steg via Mentimeter.

Region Stockholm

Slutreflektioner och utvärdering

Go to

www.menti.com

Enter the code

8746 8980

Or use QR code

Region Stockholm

Tack för idag!

Presentationer, kontaktuppgifter och länkar kommer att skickas ut till er inom kort.

Det kommer även att läggas upp på:

regionstockholm.se/halsa-sjukvard/halsa/om-arena-folkhalsa/

Region Stockholm

Länkar från dagen

Regionens folkhälsoarbete

- Folkhälsa - Region Stockholm
- Region Stockholms folkhälsoarbete - Region Stockholm

Den nya regionala utvecklingsplanen och kunskapsunderlag

- Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Exempel på regionens folkhälsoverktyg

- Folkhälsokollen
- Miljöhälsa på karta

Region Stockholm